

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1772/2542

บริษัท เจ็ท เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด กับพวกโจทก์ บริษัท นา นา พรหมเอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัดจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการฯ มาตรา 29, พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการฯ มาตรา 21, พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการฯ มาตรา 30, พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 มาตรา 29, พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 มาตรา 38, พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 มาตรา 30, พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 มาตรา 21

ย่อ / หลักกฎหมาย

สัญญาซื้อขายข้าวระหว่างโจทก์ที่ 1 โจทก์ที่ 2 กับจำเลยทำขึ้นตามข้อกำหนดและเงื่อนไขทั่วไปตามที่ระบุในสัญญาของ กาฟต้า โดยสัญญาดังกล่าวระบุว่า ข้อพิพาทใด ๆที่เกิดขึ้นจากหรือตามสัญญานี้จะต้องพิจารณาตัดสินโดยอนุญาโตตุลาการตาม กฎอนุญาโตตุลาการข้อที่ 125 ของกาฟต้าที่ใช้บังคับในวันทำสัญญานี้ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้และถือว่าคู่สัญญาต่างทราบกันดีอยู่แล้ว กฎอนุญาโตตุลาการและแบบฟอร์มสัญญาดังกล่าวจึงผูกพันใช้บังคับได้ กฎอนุญาโตตุลาการข้อที่ 125 เปิดโอกาสให้คู่กรณีเพียงแต่ใช้สิทธิอุทธรณ์คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และส่งเอกสารเพิ่มเติมได้เท่านั้น ส่วนกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ก็เป็นผู้ที่ได้รับเลือกไว้แล้วตามข้อ 9 ของข้อบังคับว่าด้วยการอนุญาโตตุลาการฉบับที่ 125 หาได้ให้ คู่กรณีแต่งตั้งกรรมการในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณา อุทธรณ์ไม่ เมื่อการดำเนินกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ และคำชี้ขาดของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เป็นไปตามกฎอนุญาโตตุลาการข้อที่ 125 ของกาฟต้าตามที่ตกลงกันไว้ในสัญญาซื้อขายแล้ว แม้วิธีพิจารณาของอนุญาโตตุลาการตามกฎหมายดังกล่าว จะแตกต่างไปจากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 อยู่บ้าง จำเลยต้องปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว จะอ้างว่าขัดต่อพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการฯ เพราะมิได้ แต่งตั้งอนุญาโตตุลาการในชั้นพิจารณาอุทธรณ์หาได้ไม่ ทั้ง คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการและคำชี้ขาดของคณะกรรมการพิจารณา อุทธรณ์ก็เป็นคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศที่อยู่ในบังคับแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและการใช้บังคับ ชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ฉบับนครนิวยอร์ก ลงวันที่10 มิถุนายน 2501(ค.ศ. 1958) ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอันจะได้ รับรองและบังคับในราชอาณาจักรไทยตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการฯ

คำพิพากษา

มาตรา 29 วรรคหนึ่ง ซึ่งศาลจะทำคำสั่งปฏิเสธไม่บังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการได้ก็ต่อเมื่อปรากฏว่ามีเหตุตามมาตรา 34 และ มาตรา 35 เมื่อโจทก์ที่ 1 และโจทก์ที่ 2ฟ้องขอให้บังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศฉบับนครนิวยอร์กฯ ซึ่งศาลมีอำนาจทำคำสั่งปฏิเสธการขอบังคับ ตามคำชี้ขาดเสียได้ต่อเมื่อจำเลยซึ่งจะถูกบังคับสามารถ พิสูจน์ได้ว่ามีกรณีตามที่ระบุไว้ในอนุมาตรา(1) ถึง (6) ของมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติ อนุญาโตตุลาการฯ กรณีใด กรณีหนึ่งหรือมีกรณีตามที่ระบุไว้ในมาตรา 35 เท่านั้น แต่ก็ ไม่ปรากฏกรณีดังกล่าว ดังนั้น คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการและ คำชี้ขาดของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จึงเป็นคำชี้ขาดของ อนุญาโตตุลาการต่างประเทศที่อยู่ในบังคับแห่งอนุสัญญาว่าด้วย การยอมรับนับถือและการใช้

บังคับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ฉบับนครนิวยอร์กฯ อันจะได้รับการรับรองและบังคับในราชอาณาจักรไทยตามพระราชบัญญัติ อนุญาโตตุลาการฯ มาตรา 29 วรรคหนึ่ง และผูกพันจำเลย โจทก์ขอให้บังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ที่อยู่ในบังคับแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและการใช้ บังคับคำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการต่างประเทศฉบับนครนิวยอร์ก กรณีจึงอยู่ใต้บังคับแห่ง มาตรา 34(6) ของพระราชบัญญัติ อนุญาโตตุลาการฯ ให้ศาลปฏิเสธคำชี้ขาดที่ยังไม่มีผลผูกพัน เป็นยุติ ฉะนั้น แม้อนุญาโตตุลาการของกาฟต้า จะมีคำชี้ขาดในวันที่ 25 มีนาคม 2535 ก็ตาม แต่เมื่อกรณียังสามารถอุทธรณ์ คำชี้ขาดไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ของกาฟต้าได้คำชี้ขาดดังกล่าวจึงยังไม่มีผลผูกพันเป็นยุติ จึงต้องถือตามคำชี้ขาดของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ซึ่งมีผลผูกพันเป็นยุติตั้งนั้น เมื่อโจทก์ที่ 1 โจทก์ที่ 2 และจำเลยนำข้อพิพาท เสนออนุญาโตตุลาการชี้ขาด เมื่ออนุญาโตตุลาการชี้ขาดแล้ว โจทก์ที่ 1 และจำเลยได้อุทธรณ์คำชี้ขาดต่อคณะกรรมการพิจารณา อุทธรณ์ตามกฎหมายอนุญาโตตุลาการข้อที่ 125 ส่วนโจทก์ที่ 2 ยื่นเอกสารผลการพิจารณา คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้วินิจฉัย ให้จำเลยชำระหนี้แก่โจทก์ที่ 1 และ โจทก์ที่ 2 เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2536 ซึ่งโจทก์ทั้งสอง และจำเลยได้รับทราบตามพระราชบัญญัติ อนุญาโตตุลาการฯ มาตรา 21 วรรคสี่ โจทก์ทั้งสองฟ้องคดีเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2537 อันมีผลเป็นการยื่นคำร้องขอให้บังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการคำร้องขอของโจทก์จึงยื่นภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการฯ มาตรา 30 กำหนดไว้แล้ว เมื่อตามคำฟ้องของโจทก์ทั้งสองได้กำหนดอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันฟ้องไว้โดย โจทก์ที่ 1 ขอคิดอัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อ 25.1 บาท และ 1 ปอนด์สเตอร์ลิง ต่อ 38 บาท ส่วนโจทก์ที่ 2 ขอคิดอัตรา 1 ดอลลาร์สหรัฐต่อ 25.50 บาท และ 1 ปอนด์สเตอร์ลิง ต่อ 38 บาท ดังนั้น หากอัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ ศาลพิพากษา หรือ ในวันสุดท้ายที่มีอัตราแลกเปลี่ยนก่อนวันพิพากษาสูงกว่าอัตรา ที่โจทก์ขอ ก็คงให้คิดอัตราแลกเปลี่ยนได้ไม่เกินไปกว่าอัตรา ที่โจทก์ขอไว้คดีทั้งสองสำนวน ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้พิจารณาพิพากษารวมกันโดยเรียกบริษัทเจ็ท เอ็นเตอร์ไพรส์เซส จำกัด ว่า โจทก์ที่ 1 เรียกบริษัทซีไอ สตราด เอส.เอ. ว่า โจทก์ที่ 2 และจำเลยทั้งสองสำนวนเป็นบุคคลคนเดียวกันโจทก์ที่ 1 ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องว่า โจทก์ที่ 1 ทำสัญญาซื้อขายจำนวน 30,000 เมตริกตัน จากจำเลย ภายหลังมีข้อโต้แย้งกันว่าต่างฝ่ายต่างผิดสัญญา โจทก์ที่ 1 และจำเลยได้นำข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการของสมาคมการค้าเมล็ดข้าวและอาหาร กรุงลอนดอน (กาฟต้า) วินิจฉัยชี้ขาด ตามที่ตกลงกันไว้ในสัญญาซื้อขายข้าวอนุญาโตตุลาการได้มีคำชี้ขาดวินิจฉัยไม่เห็นด้วยกับข้อเรียกร้องของโจทก์ที่ 1 ในส่วนที่โจทก์ที่ 1 เรียกร้องให้จำเลยชำระเงินจำนวน 934,491 ดอลลาร์ สหรัฐ โจทก์ที่ 1 อุทธรณ์คำชี้ขาดต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ของกาฟต้า คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้มีคำชี้ขาดเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2536 ชี้ขาดว่าจำเลยผิดสัญญาซื้อขายทำให้โจทก์ที่ 1 สูญเสียผลกำไรอันควรได้เป็นเงิน 656,509.50 ดอลลาร์สหรัฐพร้อมทั้งดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 10 ต่อปี นับจากวันที่ 28 กรกฎาคม 2532 จนถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2536 สำหรับประเด็นการจ่ายเงินค่าชดเชยในการขนถ่ายสินค้าล่าช้าให้จำเลยชดใช้เงินจำนวน 201,662.28 ดอลลาร์สหรัฐ พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 10 ต่อปี นับจากวันที่ 1 กันยายน 2532 จนถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2536 ให้แก่โจทก์ที่ 1 คำชี้ขาดเป็นที่สุดแล้ว แต่จำเลยไม่ปฏิบัติตาม ขอให้บังคับจำเลยชำระเงินค่าเสียหาย 1,244,349.06 ดอลลาร์ สหรัฐ พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 10 ต่อปีของต้นเงิน 858,171.78 ดอลลาร์ สหรัฐนับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จ กับชำระค่าใช้จ่ายอนุญาโตตุลาการเป็นเงิน

11,472.65 ปอนด์สเตอร์ลิง แก่โจทก์ที่ 1 โจทก์ที่ 2 ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องว่าโจทก์ที่ 2 ได้ทำสัญญาซื้อข้าวจำนวน 15,000 ตันจากจำเลย ต่อมาจำเลยได้ส่งสินค้าตามสัญญาซื้อขายให้แก่โจทก์ที่ 2 แล้วแต่มีข้อพิพาทในเรื่องการคำนวณค่าชดเชยในการขนถ่ายสินค้าลงเรือซึ่งผูกพันกว่าระยะเวลาการขนถ่ายสินค้าที่กำหนดไว้และพิพาทในเรื่องการคำนวณเงินตอบแทนในการขนถ่ายสินค้าขึ้นลงเร็วกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ซึ่งโจทก์ที่ 2 ต้องชำระให้จำเลยโจทก์ที่ 2 ได้ยื่นเรื่องต่ออนุญาโตตุลาการตามกฎหมายอนุญาโตตุลาการข้อที่ 125 ของสมาคมการค้าเมล็ดข้าวและอาหารกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ(กาฟต้า) โจทก์ที่ 2 และจำเลยได้แต่งตั้งอนุญาโตตุลาการเข้าร่วมพิจารณาที่กรุงลอนดอน และได้วินิจฉัยชี้ขาดเมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2535 ให้จำเลยชำระเงินค่าชดเชยการขนถ่ายเกินกำหนดเวลาเป็นเงิน 48,756.25 ดอลลาร์ สหรัฐ และค่าตอบแทนการขนถ่ายสินค้าลงเรือเร็วกว่าระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งโจทก์ที่ 2 ต้องชำระให้แก่จำเลยพร้อมดอกเบี้ยของเงิน จำนวน 48,756.25 ดอลลาร์ สหรัฐในอัตราร้อยละ 11 ต่อปี นับจากวันที่ 13 กันยายน 2532 จนถึงวันที่ 18 มีนาคม 2535 จำเลยได้อุทธรณ์คำชี้ขาดไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามกฎหมายอนุญาโตตุลาการข้อที่ 125 ของกาฟต้าคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้วินิจฉัยยืนตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการขั้นต้นให้จำเลยชำระเงิน 48,756.25 ดอลลาร์ สหรัฐพร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 10 ต่อปี นับจากวันที่ 13 กันยายน 2532 ถึง 15 กุมภาพันธ์ 2536 แก่โจทก์ที่ 2 คำชี้ขาดเป็นที่สุดแล้วแต่จำเลยเพิกเฉย ขอให้บังคับจำเลยชำระเงินจำนวน 48,756.25 ดอลลาร์ สหรัฐ พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 10 ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ 13 กันยายน 2532 จนกว่าจะชำระเสร็จและให้ชำระค่าใช้จ่ายอนุญาโตตุลาการจำนวน 2,863.75 ปอนด์สเตอร์ลิง แก่โจทก์ที่ 1 จำเลยทั้งสองสำนวนให้การในทำนองเดียวกันว่า การขอบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศนี้จะต้องทำเป็นคำร้องขอต่อศาล คำฟ้องโจทก์ทั้งสองจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำชี้ขาดของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ของอนุญาโตตุลาการตามฟ้องไม่ใช่คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 ไม่มีผลผูกพันจำเลย กฎอนุญาโตตุลาการข้อที่ 125 และแบบฟอร์มของสัญญาหมายเลข 119 ของสมาคมการค้าเมล็ดข้าวและอาหารกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ จำเลยมิได้ลงลายมือชื่อในแบบสัญญาดังกล่าว โจทก์ทั้งสองมิได้ฟ้องคดีภายในเวลา 1 ปี นับแต่วันแจ้งคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการให้จำเลย คดีจึงขาดอายุความคำขอท้ายฟ้องของโจทก์ทั้งสองให้จำเลยชำระเงินเป็นเงินตราต่างประเทศนั้น ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาให้จำเลยชำระเงินจำนวน 1,244,349.06 ดอลลาร์ สหรัฐ พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 10 ต่อปี ของต้นเงิน 858,171.78 ดอลลาร์ สหรัฐ นับแต่วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2537 จนกว่าจะชำระเสร็จและเงินจำนวน 11,472.65 ปอนด์สเตอร์ลิง แก่โจทก์ที่ 1 กับให้ชำระเงินจำนวน 70,756.25 ดอลลาร์ สหรัฐ พร้อมด้วยดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 10 ต่อปี ของต้นเงิน 48,756.25 ดอลลาร์ สหรัฐ นับแต่วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2537 จนกว่าจะชำระเสร็จและเงินจำนวน 2,863.75 ปอนด์สเตอร์ลิง แก่โจทก์ที่ 2 โดยคิดอัตราแลกเปลี่ยนเงินในวันที่มีคำพิพากษาจำเลยทั้งสองสำนวนอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน จำเลยทั้งสองสำนวนฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้เป็นยุติว่า ประเทศไทย ประเทศสาธารณรัฐปานามา และประเทศอังกฤษ ต่างเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและการใช้บังคับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ฉบับนครนิวยอร์ก ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2501 (ค.ศ. 1958) โจทก์ที่ 1 เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทภายใต้กฎหมายของประเทศเบอร์มิวดาโจทก์ที่ 2 เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายของประเทศสาธารณรัฐปานามา เมื่อวันที่ 18

มกราคม 2532 และวันที่ 28 ตุลาคม 2531 โจทก์ที่ 1 และโจทก์ที่ 2 ได้ทำสัญญาซื้อขายข้าวจากจำเลย ตามเอกสารหมายเลข 9 คำแปลเอกสารหมายเลข 10 และเอกสารหมายเลข 32 คำแปลเอกสารหมายเลข 33 สัญญาดังกล่าวทำขึ้นตามข้อกำหนดและเงื่อนไขทั่วไปตามที่ระบุในสัญญาของภาพถ่าย หมายเลข 119 (ซึ่งคู่สัญญายอมรับว่าคู่สัญญาได้ทราบและเข้าใจแล้ว) นอกจากนี้ผู้ซื้อและผู้ขาย แสดงเจตนาโดยชัดแจ้งยอมรับข้อกำหนดเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความ และกฎ อนุญาโตตุลาการข้อที่ 125 ของภาพถ่าย ต่อมาได้เกิดกรณีพิพาทระหว่างโจทก์ที่ 1 และโจทก์ที่ 2 กับจำเลยสืบเนื่องมาจากจำเลยส่งมอบข้าวให้โจทก์ที่ 1 ล่าช้าและไม่ครบตามสัญญา ส่วนโจทก์ที่ 2 ปรากฏว่าจำเลยส่งมอบข้าวตามสัญญาแต่คำนวณค่าชดเชยการขนถ่ายสินค้าเกินกว่าระยะเวลา การขนถ่ายสินค้าที่กำหนดไว้ โจทก์ที่ 1 โจทก์ที่ 2 และจำเลยได้เสนอข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการ วินิจฉัย อนุญาโตตุลาการได้ชี้ขาดตามคำชี้ขาดเลขที่ 10029 และเลขที่ 10025 เอกสารหมายเลข 19 และ 36 พร้อมคำแปล โจทก์ที่ 1 และจำเลยได้อุทธรณ์คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่อ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามกฎหมายอนุญาโตตุลาการข้อที่ 125 ของภาพถ่าย ส่วนโจทก์ที่ 2 มิได้อุทธรณ์เพียงแต่ยื่นเอกสารผลการพิจารณา คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้มีคำวินิจฉัยเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2536 ตามเอกสารหมายเลข 20 และ 39 พร้อมคำแปลคดีมีปัญหาวินิจฉัยตาม ฎีกาของจำเลยว่า คำชี้ขาดของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามฟ้องเป็นคำชี้ขาดของ อนุญาโตตุลาการตามความหมายแห่งพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 และผูกพัน จำเลยหรือไม่ โดยจำเลยฎีกาว่า กรรมการในคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำชี้ขาดของ อนุญาโตตุลาการของภาพถ่าย ฝ่ายจำเลยมิได้ตั้งอนุญาโตตุลาการจึงไม่ชอบตามกฎหมาย และ จำเลยมิได้ลงนามยอมรับกฎอนุญาโตตุลาการข้อที่ 125 และแบบฟอร์มของสัญญาหมายเลข 119 ของภาพถ่าย ในปัญหานี้ เห็นว่า สัญญาซื้อขายข้าวระหว่างโจทก์ที่ 1 โจทก์ที่ 2 กับจำเลยตามฟ้อง คู่สัญญาทำขึ้นตามข้อกำหนดและเงื่อนไขทั่วไปตามที่ระบุในสัญญาของภาพถ่าย โดยสัญญาซื้อขาย ระหว่างโจทก์ที่ 1 กับจำเลยตามเอกสารหมายเลข 9 และ 10 ข้อ 29(ก) อนุญาโตตุลาการได้ กำหนดในทำนองเดียวกับสัญญาซื้อขายระหว่างโจทก์ที่ 2 กับจำเลยตามเอกสารหมายเลข 32 และ 33 ว่าข้อพิพาทใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากหรือตามสัญญานี้จะต้องพิจารณาตัดสินโดยอนุญาโตตุลาการ ตามกฎอนุญาโตตุลาการข้อที่ 125 ของภาพถ่ายที่ใช้บังคับในวันทำสัญญานี้ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้และถือว่าคู่สัญญาต่างทราบกันดีอยู่แล้ว ตามเอกสารหมายเลข 15 คำแปลเอกสาร หมายเลข 18 กฎอนุญาโตตุลาการและแบบฟอร์มสัญญาดังกล่าว จึงผูกพันใช้บังคับได้ข้อเท็จจริง ได้ความว่าเมื่อเกิดกรณีพิพาทโจทก์ที่ 1 โจทก์ที่ 2 และจำเลยได้แต่งตั้งอนุญาโตตุลาการแต่ละฝ่าย โดยโจทก์ที่ 1 โจทก์ที่ 2 แต่งตั้งนายเอ.จี.สก็อตต์ เป็นอนุญาโตตุลาการจำเลยแต่งตั้งนาย เค.อี.แฮร์ส เป็นอนุญาโตตุลาการ มีนายอาร์ โรเฟ เป็นประธานอนุญาโตตุลาการเมื่อ อนุญาโตตุลาการมีคำชี้ขาดแล้ว โจทก์ที่ 1 และจำเลยได้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณา อุทธรณ์ตามกฎหมายอนุญาโตตุลาการข้อที่ 125 ของภาพถ่าย ส่วนโจทก์ที่ 2 มิได้อุทธรณ์เพียงแต่ยื่น เอกสารผลการพิจารณา ทั้งนี้ตามกฎหมายอนุญาโตตุลาการ ข้อที่ 125 เปิดโอกาสให้คู่กรณีเพียงแต่ใช้ สิทธิอุทธรณ์คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และส่งเอกสาร เพิ่มเติมได้เท่านั้น ส่วนกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ก็เป็นผู้ที่ได้รับเลือกไว้แล้วดังปรากฏตามข้อ 9 ของข้อบังคับว่าด้วยการอนุญาโตตุลาการ ฉบับที่ 125 เอกสารหมายเลข 15 และคำแปลหมายเลข 18 หาได้ให้คู่กรณีแต่งตั้งกรรมการในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ไม่ เมื่อการ ดำเนินกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการและคำชี้ขาดของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

เป็นไปตามกฎหมายตราการซื้อที่ 125 ของกาฟต้า ตามที่ตกลงกันไว้ในสัญญาซื้อขายแล้ว แม้วิธีพิจารณาของอนุญาโตตุลาการตามกฎหมายดังกล่าวจะแตกต่างไปจากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 อยู่บ้าง จำเลยต้องปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าวจะอ้างว่าขัดต่อพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 เพราะมิได้แต่งตั้งอนุญาโตตุลาการในชั้นพิจารณาอุทธรณ์หาได้ไม่ ทั้งคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการและคำชี้ขาดของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามฟ้องเป็นคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศที่อยู่ในบังคับแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและการใช้บังคับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ฉบับนครนิวยอร์ก ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2501 (ค.ศ. 1958) ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอันจะได้รับการรับรองและบังคับในราชอาณาจักรไทยตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 มาตรา 29 วรรคหนึ่ง ซึ่งศาลจะทำคำสั่งปฏิเสธไม่บังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการได้ ก็ต่อเมื่อปรากฏว่ามีเหตุดังที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 มาตรา 38 และมาตรา 35 คดีนี้โจทก์ที่ 1 และโจทก์ที่ 2 ฟ้องขอให้บังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศฉบับนครนิวยอร์ก ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2501 (ค.ศ. 1958) ซึ่งศาลมีอำนาจทำคำสั่งปฏิเสธการขอบังคับตามคำชี้ขาดเสียได้ ต่อเมื่อจำเลยซึ่งจะถูกบังคับสามารถพิสูจน์ได้ว่ามีกรณีตามที่ระบุไว้ในอนุมาตรา(1) ถึง (6) ของมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 กรณีใดกรณีหนึ่งหรือมีกรณีตามที่ระบุไว้ในมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวเท่านั้น แต่ก็ไม่ปรากฏกรณีดังกล่าว ดังนั้น คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการและคำชี้ขาดของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามฟ้องจึงเป็นคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศที่อยู่ในบังคับแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและการใช้บังคับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศฉบับนครนิวยอร์ก ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2501(ค.ศ. 1958) ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอันจะได้รับการรับรองและบังคับในราชอาณาจักรไทยตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 มาตรา 29 วรรคหนึ่ง และผูกพันจำเลยมีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยต่อไปว่า คดีโจทก์ทั้งสองขาดอายุความซึ่งที่ถูกคือโจทก์ทั้งสองยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการเกินระยะเวลาตามกฎหมายหรือไม่ โดยจำเลยอ้างว่า เมื่ออนุญาโตตุลาการมีคำชี้ขาดเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2535 แล้ว โจทก์นำคดีมาฟ้องวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2537 จึงเกินระยะเวลาตามกฎหมาย เห็นว่า คดีนี้โจทก์ขอให้บังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศที่อยู่ในบังคับแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและการใช้บังคับคำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ฉบับนครนิวยอร์ก กรณีจึงอยู่ใต้บังคับแห่งมาตรา 34(6) ของพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 ที่ให้ศาลปฏิเสธคำชี้ขาดที่ยังไม่มีผลผูกพันเป็นยุติ ฉะนั้น แม้อนุญาโตตุลาการของกาฟต้า จะมีคำชี้ขาดในวันที่ 25 มีนาคม 2535 ก็ตาม แต่เมื่อกรณียังสามารถอุทธรณ์คำชี้ขาดไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ของกาฟต้าได้ คำชี้ขาดดังกล่าวจึงยังไม่มีผลผูกพันเป็นยุติกรณีนี้จึงต้องถือตามคำชี้ขาดของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ซึ่งมีผลผูกพันเป็นยุติ ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 มาตรา 30 บัญญัติว่า "เมื่อคู่กรณีฝ่ายใดประสงค์จะให้มีการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศตามมาตรา 29 ให้คู่กรณีฝ่ายนั้นยื่นคำร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้ส่งสำเนาคำชี้ขาดถึงคู่กรณีตามมาตรา 21 วรรคสี่" ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า โจทก์ที่ 1 โจทก์ที่ 2 และจำเลยนำข้อพิพาทเสนออนุญาโตตุลาการชี้ขาด เมื่ออนุญาโตตุลาการชี้ขาดแล้ว โจทก์ที่ 1 และจำเลยได้อุทธรณ์คำชี้ขาดต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามกฎหมายตราการซื้อที่ 125 ส่วนโจทก์ที่ 2 ยื่นเอกสารผลการพิจารณา

คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้วินิจฉัยให้จำเลยชำระหนี้แก่โจทก์ที่ 1 และโจทก์ที่ 2 เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2536 ซึ่งโจทก์ทั้งสองและจำเลยได้รับทราบตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 มาตรา 21 วรรคสี่ โจทก์ทั้งสองฟ้องคดีเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2537 อันมีผลเป็นการยื่นคำร้องขอให้บังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ คำร้องขอของโจทก์จึงยื่นภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาจำเลยทั้งสองสำนวนฟังไม่ขึ้นส่วนที่จำเลยฎีกาว่า การตั้งอนุญาโตตุลาการในชั้นพิจารณาอุทธรณ์มิได้แจ้งรายชื่อให้จำเลยทราบก็ดี โจทก์ที่ 1 เป็นนิติบุคคลของประเทศเบอร์มิวด้า ซึ่งมีใช้ภาษีของอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและการใช้บังคับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศฉบับนครนิวยอร์ก ก็ดี เป็นข้อที่จำเลยมิได้ให้การไว้จึงเป็นฎีกาในข้อที่มีได้กล่าวกันมาแล้วโดยชอบในศาลล่าง ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยหนึ่ง ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงินเป็นสกุลเงินต่างประเทศโดยถืออัตราเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ในวันที่ศาลพิพากษาหรือในวันก่อนพิพากษาซึ่งใกล้เคียงกับวันพิพากษาที่สุด เมื่อตามคำฟ้องของโจทก์ทั้งสองได้กำหนดอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันฟ้องไว้โดยโจทก์ที่ 1 ขอคิดอัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์ สหรัฐต่อ 25.1 บาท และ 1 ปอนด์สเตอร์ลิง ต่อ 38 บาท ส่วนโจทก์ที่ 2 ขอคิดอัตรา 1 ดอลลาร์ สหรัฐต่อ 25.50 บาท และ 1 ปอนด์สเตอร์ลิงต่อ 38 บาท ดังนั้น หากอัตราแลกเปลี่ยนสูงกว่าอัตราที่โจทก์ขอก็ให้คงคิดอัตราแลกเปลี่ยนได้ไม่เกินไปกว่าอัตราที่โจทก์ขอไว้ นั้น"พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยชำระเงินแก่โจทก์ทั้งสอง โดยให้คิดเป็นเงินไทยตามอัตราแลกเปลี่ยนโดยเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ในกรุงเทพมหานครในวันที่ศาลฎีกานี้มีคำพิพากษา ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนในวันดังกล่าวไม่มี ก็ให้ถือเอาวันสุดท้ายที่มีอัตราแลกเปลี่ยนเช่นนั้นก่อนวันพิพากษา แต่เมื่อคิดแล้ว สำหรับกรณีโจทก์ที่ 1 อัตราแลกเปลี่ยนต้องไม่เกิน 1 ดอลลาร์ สหรัฐต่อ 25.1 บาท และไม่เกิน 1 ปอนด์สเตอร์ลิง ต่อ 38 บาท กรณีโจทก์ที่ 2 อัตราแลกเปลี่ยนต้องไม่เกิน 1 ดอลลาร์ สหรัฐต่อ 25.50 บาท และไม่เกิน 1 ปอนด์สเตอร์ลิง ต่อ 38 บาท นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

องค์คณะ

เจริญ หัตถกรรม · สุขเมธ อุปนิสากร · ไพศาล เจริญวุฒิ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1772/2542>